

KVALITETSDEKLARATION

Transportsektorns energianvändning

Del: Bantrafikens energianvändning

Ämnesområde

Energi

Statistikområde

Tillförsel och användning av energi

Produktkod

EN0118

Referenstid

2017

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	4
1.2.4 Redovisningsgrupper	4
1.2.5 Referenstider	4
2 Tillförlitlighet	4
2.1 Tillförlitlighet totalt	4
2.2 Osäkerhetskällor	4
2.2.1 Urval	4
2.2.2 Ramtäckning	4
2.2.3 Mätning	5
2.2.4 Bortfall	5
2.2.5 Bearbetning	5
2.2.6 Modellantaganden	5
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	5
3 Aktualitet och punktlighet	6
3.1 Framställningstid	6
3.2 Frekvens	6
3.3 Punktlighet	6
4 Tillgänglighet och tydlighet	6
4.1 Tillgång till statistiken	6
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	6
4.3 Presentation	6
4.4 Dokumentation	6
5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet	7
5.1 Jämförbarhet över tid	7
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	7
5.3 Sammanvändbarhet i övrigt	7
5.4 Numerisk överensstämmelse	7
Allmänna uppgifter	7
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	7
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	7
C Bevarande och gallring	7
D Uppgiftsskyldighet	8
E EU-reglering och internationell rapportering	8
F Historik	8
G Kontaktuppgifter	8

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Rapporten *Bantrafikens energianvändning* syftar till att visa statistik över utvecklingen av bantrafikens energianvändning i Sverige. Energimyndighetens förhoppning är att statistiken ska vara ett användbart underlag för alla som är intresserade av att följa utvecklingen av energianvändningen av trafik och infrastruktur för järnväg, spårväg och tunnelbana. Statistiken redovisas årsvis.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Användarna av statistiken är bland annat Energimyndigheten, Trafikverket och andra myndigheter, järnvägsföretag, högskolor och universitet, media och allmänheten.

Energimyndigheten har kontakter med användarna via flera kanaler och tar emot önskemål från användarna där de kommer till uttryck. En kanal för användarkontakterna är genom myndighetens användarråd där den officiella statistiken diskuteras och förslag till förbättringar lämnas. Användare som arbetar internt på myndigheten har också enkla kontaktvägar till den som ansvarar för statistiken. Också på Trafikverket, som producerar statistiken, är det nära mellan användare och producent.

Eftersom insamlingen samordnas med Trafikanalys insamling om *Bantrafik* kan även synpunkter och önskemål om statistikens utveckling inkomma från Trafikanalys samt infrastrukturförvaltare och järnvägsföretag.

Energimyndigheten rapporterar även energistatistik internationellt, t ex Eurostat och IEA.

1.2 Statistikens innehåll

Statistiken redovisar de viktigaste variablerna för att få en bild över omfattning och utveckling av energianvändningen av bantrafik i Sverige. Detta mäts genom att studera el- och dieselförbrukningen för infrastruktur samt person- och godstransporter i Sverige på järnväg, spårväg och tunnelbana.

Samtliga uppgifter redovisas i aggregerad form så att enskilda företag, eller deras verksamhet, inte kan identifieras.

1.2.1 Objekt och population

Objekt i undersökningen är tågoperatörer, regionala kollektivtrafikmyndigheter, infrastrukturförvaltare verksamma inom järnväg, spårväg eller tunnelbana i Sverige. Populationen är alla företag och organisationer som bedriver verksamhet i sektorn eller äger infrastruktur.

1.2.2 Variabler

Variabeln i undersökningen är elförbrukning för bantrafik och tillhörande infrastruktur samt dieselförbrukning för gods- och persontrafik på järnväg i Sverige.

Elförbrukningen mäts i gigawattimmar(GWh) och dieselförbrukningen i kubikmeter(m³).

Energianvändningen för trafik som operatörerna bedriver inne på industriområden inräknas inte i undersökningen.

1.2.3 Statistiska mått

Det statistiska måttet i undersökningen är användning av el och diesel.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Uppgifter redovisas i följande tre huvudgrupper: Infrastruktur, persontrafik och godstrafik.

Statistiken redovisas även för olika trafikslag inom bantrafiken, det vill säga järnväg, spårväg och tunnelbana.

1.2.5 Referenstider

Årsstatistiken följer kalenderår.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken bygger på en totalundersökning och uppgifterna inhämtas från verksamma tågoperatörer. Statistikens tillförlitlighet påverkas i stor grad av uppgiftslämnarnas förmåga och metoder att mäta undersökningsvariablerna. Detta kan skilja sig åt mellan uppgiftslämnarna.

På total nivå går det inte att kvantifiera tillförlitligheten i de statistiska storheterna. Kvaliteten anses dock vara tillräcklig för att uppfylla statistikens syfte.

2.2 Osäkerhetskällor

I underlaget förekommer viss osäkerhet kring mätning och bortfall, se respektive avsnitt. Materialet är dock framställt enligt samma principer för alla rapporterade år och ur den aspekten är tidsserierna konsistenta och jämförbara.

2.2.1 Urval

Bantrafikens energianvändning är en totalundersökning och har ingen urvalsosäkerhet.

2.2.2 Ramtäckning

Underlag för urvalsramen är hämtat från Trafikverkets omvärldsbevakning och från Trafikverkets förteckningar över järnvägsföretag med beviljade tåglägen. Därför bedöms det föreligga god täckning mellan ram- och målpopulation.

2.2.3 Mätning

Uppgiftsinsamlingen samordnas med Trafikanalys insamling *Bantrafik*. Uppgiftsinsamlingen sker via elektroniska frågeformulär som sänds med e-post till namngivna kontaktpersoner hos samtliga identifierade objekt (främst infrastrukturförvaltare, trafikutövare och regionala kollektivtrafikmyndigheter) verksamma i Sverige. Föregående års lämnade uppgifter är ifyllda för att underlätta för uppgiftslämnarna.

Hur varje uppgiftslämnare går till väga för att skaffa fram uppgifterna som efterfrågas och hur deras mätningar går till saknar Energimyndigheten inflytande över. Vilka mätfel som kan förekomma i det ledet går därför inte att precisera.

Mätningen kan också påverkas av att uppgiftslämnare kan missförstå frågorna eller definitionerna av de uppgifter som efterfrågas. Exempelvis kan det förekomma att uppgiftslämnare rapporterar in uppgifter om inköp av diesel, istället för den faktiska förbrukningen. Vid de flesta tillfällen upptäcks detta då de inrapporterade uppgifterna, om energiförbrukning, valideras med hjälp av historiska data och trafikuppgifter från Trafikverkets uppföljningssystem för tågtrafik.

2.2.4 Bortfall

Bortfall uppstår när värdet på en eller flera variabler i en undersökning inte kan hämtas in. Saknas alla värden för ett undersökningsobjekt (exempelvis en godstransportör) är det frågan om objektsbortfall. Saknas enbart vissa värden handlar det om partiellt bortfall.

Det finns inget känt objektsbortfall som påverkar publicerad statistik.

Uppgiftslämnare har skyldighet att lämna uppgifter till undersökningen och svar kommer regelmässigt in från samtliga.

Partiellt bortfall i enskilda variabler kan förekomma från enstaka uppgiftslämnare. I dessa fall imputeras uppgifterna med hjälp av historiska data och trafikuppgifter från Trafikverkets uppföljningssystem för tågtrafik för aktuell period. Effekten för den samlade bilden av bantrafikens energianvändning bedöms vara försumbar.

2.2.5 Bearbetning

Vid bearbetning och sammanställning kan det uppstå missförstånd eller felaktigheter. Metoderna som används i denna totalundersökning är dock enkla med få arbetsmoment vilket håller nere risken för fel i hanteringen. Uppgifterna kontrolleras i flera steg för att minska risken för felaktigheter. Hittills har inga fel i bearbetningen som påverkat statistikens tillförlitlighet identifierats.

2.2.6 Modellantaganden

Inga modellantaganden görs.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Ej aktuellt. Ingen preliminär statistik redovisas.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Framställningstiden är ungefär 5 månader.

3.2 Frekvens

Statistiken utkommer årligen och samlas i huvudsak även in årligen.

3.3 Punktlighet

Publicering sker enligt publiceringsplanen, se Energimyndighetens webbplats. Hittills har inga avvikelser från planen förekommit.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Sveriges officiella statistik om bantrafikens energianvändning publicerades tidigare av Trafikanalys i rapporten *Bantrafik*. Från och med 2016 års publicering är Energimyndigheten ansvarig för statistiken om bantrafikens energianvändning.

Statistiken publiceras årligen i Energimyndighetens statistikdatabas (PX-web) på Energimyndighetens webbplats, www.energimyndigheten.se.

Pressmeddelanden ges inte ut vid varje publicering, endast vid särskilda tillfällen.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Primärmaterialen är sekretessbelagda men kan lämnas ut för användning i forskning och framställning av annan officiell statistik under förutsättning att sekretessen kan bevaras. Kontakta Energimyndigheten för mer information.

Det finns även möjlighet att få statistik som inte är framtagen, men som befintlig data ger underlag för. Det förutsätter att statistiken som efterfrågas inte strider mot gällande lagstiftning, exempelvis att känsliga uppgifter röjs. Kontakta Energimyndigheten för vidare diskussion om vad som är möjligt.

4.3 Presentation

Statistiken redovisas i Energimyndighetens statistikdatabas (PX-web) på Energimyndighetens webbplats, www.energimyndigheten.se.

Tidigare publicerad data repeteras varje år med alla revideringar och korrigeringar införda. Tidigare utgivna rapporter ändras i regel inte, utan påkallade ändringar görs bara i den mest aktuella redovisningen i statistikdatabasen.

Alla användare rekommenderas att alltid hämta sin information från den senast redovisade statistiken i Energimyndighetens statistikdatabas.

4.4 Dokumentation

Kvalitetsdeklarationerna uppdateras vid varje ny publicering av statistik och finns på Energimyndighetens webbplats.

5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Materialet är framställt enligt samma principer för alla rapporterade år. Statistiken är därför jämförbar över tid. Statistikens definitioner har inte ändrats under den period som redovisas i tabellerna.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarhet finns mellan de olika redovisningsgrupperna person- och godstrafik samt mellan de olika trafikslagen järnväg, spårväg och tunnelbana.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

Statistiken ligger närmast tillhands att sammanvändas med övrig officiell statistik inom statistikområdet Energianvändning samt Bantrafik: *Bantrafik*, *Punktlighet på järnväg* och *Bantrafikskador*.

Undersökningen har täta kopplingar till Trafikanalys årsvisa undersökning *Bantrafik*, som innehåller information om såväl järnväg som spårväg och tunnelbana.

Elförsörjningen av Öresundsbron ingår inte i statistiken vilket exempelvis kan påverka jämförbarheten med trafik och transportuppgifter i Trafikanalys undersökning *Bantrafik*.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Summeringar stämmer inte alltid exakt med delposterna. Detta beror på avrundningar i delposterna.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Denna statistik ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) under ämnesområde *Tillförsel och användning av energi* och statistikområde *Energianvändning*. Produktkoden är EN 0118

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter (SCB-FS 2016:17) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § [offentlighets- och sekretesslagen \(2009:400\)](#).

För att skydda företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

C Bevarande och gallring

Energimyndigheten är registeransvarig myndighet och ansvarar för gallring och arkivering av materialet.

Gallringsbeslut saknas.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger för näringsidkare, kommuner och landsting såvida de driver verksamhet inom järnvägssektorn och har adress i Sverige. Detta regleras enligt lagen om den officiella statistiken (2001:99), förordningen om den officiella statistiken (2001:100) och Energimyndighetens föreskrifter (STEMFS 2016:5).

Ett litet antal uppgiftslämnare utan adress i Sverige deltar frivilligt i undersökningen.

E EU-reglering och internationell rapportering

Statistiken är inte EU-reglerad.

F Historik

Sveriges officiella statistik om bantrafikens energianvändning publicerades tidigare av Trafikanalys i rapporten *Bantrafik*. Från och med 2016 års publicering är Energimyndigheten ansvarig för statistiken om bantrafikens energianvändning.

Den officiella statistiken som publiceras av Energimyndigheten om bantrafikens energianvändning innehåller uppgifter från år 2000 och framåt. För statistik tidigare än år 2000 hänvisas till Trafikanalys hemsida, trafa.se.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Statens energimyndighet
Kontaktinformation	Markus Selin
E-post	markus.selin@enerigmyndigheten.se
Telefon	016-544 20 74